

По конфікаті другий наклад!

Почтову належність
оплачено гуртом.

Львів, четвер 24. січня 1924.

ЦІНА ЧИСЛА 200.000 Мп.

НОВИЙ ЧАС

ІЛЮСТРОВАНІЙ ПОЛІТИЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ЧАСОПИС

Ч. 5.

ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Рік II.

ПЕРЕДПЛАТА в КРАЮ
місячно 1.600.000.
В Америці річно 8 доларів.

АДРЕСА:
„НОВИЙ ЧАС“ Львів, Руська 18.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА КОРДОНОМ
місячно рівновартість 8 кор. чes.
одно число 1 кч.

22. січня 1918 - 1919 - 1924.

Залізничний страйк в Англії.

З понеділка на вівторок в ночі вибух залізничний страйк. Застрайкували машиністи і палячі, що належать до соціалістичного зв'язку. Рух поїздів обмежений. Страйкує около 60 000 людей.

Німці між собою.

Уряд сепаратистів в Палатинаті переслав до канцлера Німеччини ноту, в якій заповідає, що за кожного убитого члена уряду Палатинату, уряд сепаратистів розстріляє в дорозі реванжу пять визначних членів антисепаратистичного руху, а маєток їх сконфіскує.

Бенеш у Мек Дональда.

Бенеш відвідав майбутнього прем'єра Англії Мек Дональда і мав з ним довшу балачку. Бенеш заявив, що Чехословаччина приймає погляд Англії в справі репарацій, а також, що Чехословаччина є згідна узнати уряд Росії не оглядаючись на Францію.

Розв'язання італійського парламенту.

Декрет про розв'язання парламенту буде завтра обмірковуватись на Раді міністрів, а в неділю підписаний через короля і оголошений.

Угорський президент міністрів у англійського короля.

19. ц. м. англійський король приймив на вдієнці угорського президента міністрів гр. Бетлена. Тому фактови приписують велике значіння. Є це перший випадок після війни, що англійський король прийняв у себе представника держави, що в війні стояла проти Англії. Король хотів тим підчеркнути, що не має різниці між побідниками і побідженими. Рівнож мала та авдієнція на меті французько-чеський договір, який перед двома тижнями заключено між тими державами.

ВІД ВИДАВНИЦТВА.

Нова 90° підвижка друку приневолює нас піднести ціну одного числа покищо на 200.000 мп., а місячну передплату на 1.600.000 мп.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Франк вальоризаційний на 23. січня 1.890.000.
Франк тютюневий від 20. до 27. січня 1.900.000.
Франк залізничний і поchtовий від 16 - 31. січня 1.900.000.

В імені Річпосполитої Польської!

Суд окружний карний, яко Трибунал пресовий у Львові, рішив на внесок державної прокуратурі, що зміст часописи „Новий Час“ число 17. з дня 30. грудня 1923. в артикулі під заголовком: 1) Річнина на стороні 7-мії. 2) Знаки писарські на стороні одинайцятій в шестім вершику містить в собі єство злочину з § 65 а) з. к. узнав доконану в дни 27-ого грудня 1923. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493 з. к. заборону дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвчальному редактору тої часописи, щоби це рішення помітив безплатно в найблищому числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. XII. 1862. Д. л. д. Ч. б. ex 1863. а іменно засудження за переступство на гривну до Мп. 4.000.000. Львів, дня 29. грудня 1923.

(Підпис нечиткий).

22. січня.

А я Вам кажу: прийде час
І прийде та година
Коли ні тут ні там ніде
Кордонів жадних не буде
Лиш даль, далека сина.
Богдан Лепкий.

В життю кожного народу є події, які стають завершенням його збірних стремлінь. Найвищим збірним стремлінням, до якого всі одиниці живого народу прямують — чи хочуть вони чи ні, чи відчувають це ясно чи лише підсвідомо — є власна держава. Інакше народ мусів би загинути. Це є стихійний, живловий стан, якого заспокоєння такеж конечно, як заспокоєння голоду для чоловіка. Народу, що цього гону не має не можна би собі уявити живим, як не можна би собі уявити живого чоловіка, який не відчував би голоду.

Український народ своєї держави не має і в цілій повноті має її лише на самих початках своєї історії тобто у княжій періоді. Такі велетенські і кроваві зусилля як війни Хмельницького і недавні змагання втримати добутий шляхом революції державність не довели — покищо — до здійснення завітнього, історичного ідеалу.

4. Універзал.

22. січня 1918 р.

(Виймки).

„Народе України!

Твоєю силою, волею, словом, стала на Землі Українській Вільна Українська Народня Республіка. Справди ась кодишня давня мрія батьків Твоїх, борців за вольности і права трудящих.

Але в тяжку годину відродилась воля України. Чотири роки лютої війни знесли наш край і людність. Фабрики не виробляють товарів, заводи спиняються, залізниця розхитані, гроші в ціні падають,

хліба зменшилося — наступає голод. Го краю розлодилися юрби грабіжників і злодіїв, особливо, коли посунуло з фронту (російське) військо счинивши криваву різню, заколот і руїну на нашій землі.

Через все це не могли відбутися вибори до Українських Установчих Зборів в приписаний нашим попереднім Універзалом час, і ці збори, призначені на нинішній день, не могли відбутись, щоб прийняти з наших рук нашу тимчасову най-

мож було чути довкруги, особливо з одного боку закладалися австрійські полонені а з другого місцеві Москалі. Коже з них бажало собі, щоби їх представник побідив.

Між тим боротьба продовжалася. Піп перебрав ініціативу і з цілої сили форсував, щоби як найскорше побороти свого противника. Натомість Василь видимо ухилявся і не ставляв вже такого твердого опору як зі самого початку.

— Чи не ослаб бідака — журусся в душі, але нікому нічого не кажу. — От-от кацап заможе нашого брата...

Москалі плещуть в долоні і вигукують:

— Наш горою! Долой Австріяк!

— Не кажи „гоп“. доки не перескочиш! — відгризаються полонені Австріяки. — Чекай кінця!

Напруженне між глядачами зростає. Кождий з присутних душею бере участь в боротьбі та уособляє

себе то попом то Василем. Похитнеться нога попови, кождий Москаль потерпає за нього неначеб за себе. Подасться Василь під грубим наступом попа — бояться за нього полонені.

Нараз Василь з пасивної позиції перейшов до наступу, вхопив попу за попереки і піп мов тополя повалився на плечі аж земля задрожала. Але як скоро впав так скоро й схопився на рівні ноги.

Між присутніми великий шум, крики, суперечки. Не мож зрозуміти ані слова. Я і Ефімов Ефімович як судії даємо знак, що піп хоче говорити:

— Це неважне! — кричить піп запінений зі злости. — Він підложив мені ногу! Берімся ще раз!

— Ще раз! Ще раз! — кричать Москалі.

— Не треба! Не треба! Василь побідив і кінець! — кричать полонені. — Давайте пиво, що ми виграли!

Ми оба з Ефімом Ефімови-

Г. Г.

Мій Йордан на Сибірі.

(Оповідання полоненого).

(Докінченне.)

Ефімов Ефімович дав знак свиставкою і розпочалися змагання.

Піп старався вхопити Василя за руку, одначе сей зручно її усунув. За якийсь час вдалося попови вхопити Василя за карк. З цілої сили хотів пригнути Василя до землі, але Василь стояв як вкопаний.

— Твердий горіх до згризання той ваш Василь — каже Ефімов Ефімович. — Але „батьюшка“ його „возьме“. Це найсильніший на весь тюменський уїзд.

— А як не „возьме?“ — питаю.

— Тоді кладу ще від себе бочівку пива. Нехай пє весь мир хрещений! — розгорячився мій хазяїн.

Подібні розговори і заклади

вищу революційну владу над Україною, установити лад в Народній Республіці нашій і зорганізувати нове Правительство.

Однині Українська Народня Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною,

суверенною Державою Українського Народу.

Всіх громадян самостійної Української Народньої Республіки кличемо непохитно стати на сторожі добутої волі та прав нашого народу і всіма силами боронити свою волю від всіх ворогів селянсько-робітничої самостійної Української Республіки. Українська Центральна Рада

Дня 3. січня 1919. року в місті Станиславові Українська Національна Рада Західно-Української Народньої Республіки, як представниця волі всіх Українців Австро-Угорщини і як найвищий законодавчий їх орган, святочно проголосила зєднання Західно-Української Народньої Республіки з українською придніпрянською Народньою Республікою в одну суверенну Народню Республіку.

Витаючи з великою радістю цей історичний крок наших західних братів, Директорія Української Народньої Республіки рішила прийняти до відома це зєднання і ввести його в життя згідно з умовами, які означено в ухвалі Української Національної Ради з дня 3. січня 1919.

Ухвала Української Національної Ради

з дня 3. січня 1919. про злуку Західно-Української Народньої Республіки з Українською Народньою Республікою.

Українська Національна Рада постановила:

Українська Національна Рада, виконуючи право самовизначення українського народу, проголошує торжественно зєднання з нинішнім днем Західно-Української Народньої Республіки з Українською Народньою Республікою в одну одноцільну суверенну Народню Республіку.

Зміряючи до найскоршого переведення цієї злуки. Українська Національна Рада затверджує передвступний договір про злуку, заключений між Західно-Українською Народньою Республікою і Українською Народньою Республікою

дня 1. грудня 1918. у Хвастові, та поручає Державному Секретаріатові негайно розпочати переговори з Київським правительством для сфіналізування договору про злуку.

До часу, коли зберуться установчі збори зєдненої Республіки, законодавчу владу на території бувшої Західно-Української Народньої Республіки виконує Українська Національна Рада.

До того ж самого часу цивільну і військову адміністрацію на згаданій території веде Державний Секретаріат, установлений Українською Національною Радою, як її виконуючий орган.

Універсал Директорії

22. січня 1919. р.

„В імені Української Народньої Республіки проголошує Директорія

цілому україн. народови велику подію в історії нашої української землі.

чем порішили, що боротьба має продовжатися доти, доки один з борючихся сам не признає, що він побіджений. Отже змагання мають йти другим наворотом. Таке рішення вдоволило всіх.

На свист Ефімова Ефімовича розпочалася боротьба на ново та цим разом без порівняння завзятіща та безглядніща чим першого разу.

Піп як першого разу розмахувався, хотів перебрати ініціативу, але Василь вже не подавався.

Боротьба йде уперта. Чути тяжке дихання. Кости тріщать. Обом набігла кров до голови і жни на чолі набреніли мов баготи. Ніздря розширились, із затиснених сильно зубів чути скрегіт. Пара сахтить з обох мов з льюкомотиви. Від взаїмних стискань дужими мускулистими руками то в одного то в другого синіє лице а коло носа та коло губів начеб біліло або прибирало жовтаву краску.

Таке взаїмне гнетення себе

тривало з п'ятнадцять хвилин без найменшої позначки на чию сторону припаде остаточна перемога. Нараз піп вхопив Василя з заду по під пахи. Становище для Василя було страчене і серед полонених мимоволі дався чути приглушений оклик тривоги. Та Василь неожігано вхопив через свою голову попа за карк, в одній секунді притиснув через плечі, зігнувся наперед і піп зачеркнувши у воздуху ногами величезне коло, гримнув собою як довгий на плечі перед ногами Василя. Василь стояв спокійно, не спішився притискати до землі, бо тут не ходило о се, як довго противник лежатиме на лопатках.

Звівся піп на ноги. Всі були цікаві, чи признає тепер перемогу, чи буде далі боротися.

— І цей раз мене перехитрив. Берімся третій раз! — каже піп.

І без перерви взялися знов „до роботи“.

Сим разом помітно було, що при рівній майже силі залізна ви-

тривалість нашого кухара зачинає брати верх. Ні один ні другий не мали ніякої техніки в атлетичних змаганнях і тому старалися лише силою і витривалістю побідити один одного.

Довго водилися безуспішно, вкінці обнялися „по під сили“ і затиснули себе руками. Оба розставили широко ноги і тому всякі спроби кинути себе взаїмно на бік не осягнули успіху. Отже з одного боку, затискаючи з цілої сили руки, з другого боку бородами давили собі взаїмно груди і таким чином старалися „зломити“ противника і положити на лопатки. Та нерухомо, але завзято й зичерпуюча боротьба тривала кілька хвилин. Пальці посиніли а коло чиколонків побіліли, мускули відповідно до руху противника порушуються також мов живі, вязи на карку, жили на шиї набреїли, чути важке сапаннє, яке відтак переходить в харчання. Видко що один з борючихся починає „ломатися“ та не знати ще

Традиції соборності.

День 22. січня 1919 р. це не був перший день в якому вся соборна Україна злучилася в одно державне тіло. Українці мають за собою далеко довші традиції соборності. Кілько разів Українська Держава була велика і сильна, вона зараз піднімала змагання злучити всі українські території, особливо злучити з золототерхим Києвом західні землі, — Галиччину Холмщину, Волинь.

Перший могутній збірач українських земель це був Володимир Великий. В 981 р. він пішов походом на захід і зєднав з Києвом всі західні окраїни аж по Червень у Холмщині і Перемишль в Галиччині. Щоби закріпити за Україною західні землі він ще два рази виправлявся на Загуже, проганяв Поляків, які вже тоді перли на українські землі. Оборонною базою в цих війнах служив новий город, збудований на запілля, Володимир на Волині. Слідами Володимира ішов його син Ярослав Мудрий, який далше боронив західні меж від чужих наїздників; над Сяном він поставив город Ярослав, найдальшу на заході твердиню Української Держави. Під охороною могутнього Києва Галиччина, Волинь і Холмщина жили безпечним життям в добробуті і славі.

Пізніше Українська Держава почала ділитися; західні землі стали окремими державами. Прийшли часи внутрішньої боротьби і розкладу.

Галицько-володимирські князі Роман і Данило знов підіймали ідею соборності, бажали злучити разом західні і східні землі, — але їхні проби були короткотривалі. Україна розшматована дісталася під чужу владу.

Ново кличі соборності відродилися в новій Українській Державі, козацькій, за Богдана Хмельницького. Великий Богдан розумів значінне західних земель для могутності всієї України. Він змагав до того, щоби утворити одну велику державу аж по Холм і Львів і Галич; Полякам він сказав явно і голосно, що зажене їх за Вислу, до етнографічної Польщі, — а як польська шляхта буде ще кричати, то він знайде її і за Вислою... Кілька разів Хмельницький ходив походами на захід в 1648 р. був під Львовом і Замощем, в 1649 р. окружив польські війська під Зборовом, в 1651 р. був під Тернополем, в 1655 р. в друге облягав Львів, в 1657 р. українські війська ходили далеко на захід за Вислу. Богдан Хмельницький перший підняв думку поділу польської держави, яка і тоді складалася з непольських земель; у переговорах зі Швецією він з усею енергією боронив прав Української Держави до Галиччини і Холмщини. — Пляни Хмельницького продовжав Петро Дорошенко. В договорі з Туреччиною він домагався зєдинення з Українською Державою всіх земель

На мій запит, чи є в селі якийсь могутний Москаль, що мігби поборотися з нашим кухаром, вказали на одного білявого добре збудованого парубка.

— Цего ще ніхто досі не поборов і він може попробуватися з Василем.

Як було умовлено, Москаль за яких п'ять хвилин „поборов“ Василя, Василь заявив, що узнає себе побідженим і тим самим дано сатисфакцію місцевим Москалям.

Втіха між Москалями і полоненими була велика. Зійшлися до громадського дому позносили їсти, пити і там запивали обі славні побіди та докінчували „Йордан“ аж до самого раня.

аж по етнографічну границю над Вислою. В 1668 і 1672 р. Дорошенко був з військом в Галиччині, щоби перевести в життє обєднання західних земель.

На жаль пізніші гетьмани не змогли здійснити цих великих плянів. Українські землі знов розєдналися

I. K.

З польських справ.

Розвіваються сні о „потендзе“.

Варшавський кореспондент „Курєра львовського“ констатус повний упадок престижу Польщі на міжнародній арені. Він пише: „Ціла Европа випередила нас в області відбудови і приступає до налаштування міждержавних взаємин на нових основах, а нас в цій хвилі на міжнародній арені не стало. Кілька дошкульних поразок на терені Союзу Народів, перед розємним трибуналом, виробило нам опінію авантюриків, а короткозора внутрішня політика довела до цього, що нас п'янують яко народ найгіршого сорта шовіністів. На півночі дозріває порозумінне держав від Фінляндії по Литву — без нас. Литва, яка зустрічає не малі труднощі в Клайпеді, використовує для покриття своїх слабих сторін нездарні посушення польських властей на Виленщині. Конференція балтійських держав у Варшаві відложена без речинця.“

„Ціла Европа очідає, що принесе зміна правительства в Англії. Всі розуміємо, що таке чи інакше становище Англії мусить дуже відбитися на долі Європи. І ось заговорив Мекдональд. Величезні маси з напруженням ловили кожде його слово.“

котрий. Вкінці піп зачинає трястися, відтак скоро повалився на землю а Василь зверха нього.

Василь встав а піп полежавши зо дві до три хвилини підвівся й собі.

На наш запит чи продовжатиме боротьбу заявив:

— Хватіть! Крепкий ваш Австріяк, сукой син. Я ще не надібав такого, щоби мене поборов. Ну, приймо!...

Серед полонених величезна втіха. Василеві гратулюють, а Москалі похнюпили носи тай почали розходитися. Зміркував я, що не порадно нам розходитися в такому поганому настрою, тому підійшов до нашого кухара тай кажу:

— Василю! Ти мусиш якомусь Москалеви дати себе кинути на землю, бо інакше всі Москалі будуть ворожо відноситися до нас полонених, а нам прийдеться жити між ними може ще довгий час...

— Добре! — згодився на це Василь.

„На наших очах вироста повага Чехословаччини. На наших очах входить на арену міжнародних взаємних С. С. С. Р. А ми, здавлені в середині, занедбавши північ і пів-

день, не співпрацюючи з нічим, не перешкаджаючи нікому, опинюємося в положенні стиснених з усіх сторін, забутих, малюючих з дня на день, з години на годину.“

— Треба зазначити, що в часи Денікінського панування це була одинока українська школа, що перетривала тодішню політику.

Малярія.

В минулому році хорих на малярію по Україні було 421.364. Найбільше поширена малярія в Домбасі, де хорувало 167.945 людей. Найменше в подільській губернії, бо лише 1816.

Також гандель.

В с. Малій Павловці, грунського району на Охтирщині селянин Марченко продав свою жінку другому селянинові за... вола. (Вісти.)

По той бік греблі.

Повінь знахорів.

„Вісти“ подають, що в київській губернії майже в кожному селі завелися знахорі, які безсовісно обдурюють темний нарід. Особливо поширено підпільне акушерство. Дикі а часом жорстокі лікування приводять часто до смерті. Боротьба зі знахорством немає успіхів.

Перевірка українізації.

„Вісти“ повідомляють, що українізацію державного апарату київщини вже закінчено. Народний комісаріят освіти почав перевірку знання співробітників, що вчать української мови. Надалі прийматимуть на посади тільки тих, які вміють українську мову.

З божниці клюб.

Всеукр. Центр. Комітет вирішив передати божницю в Таганрозі для вжитку інтернаціонального клюбу. З приводу того рішено між жидами шанувати огірчення до рад. влади.

Не платять податку.

До 1. грудня з харківської губернії зібрано 12,804.928 пудів збі-

жача нарахунок податку. Становить це всього половину належного податку.

Ювілей школи ім. Б. Грінченка.

В грудні м.р. святкувала школа ім. Б. Грінченка в Харкові — 6-літній ювілей свого існування

Самоук доктором філософії.

На праськім Університеті відбувся останніми днями цікавий докторат філософії. Здав його тамтешній швець, що в часі війни дістався до російської неволі і пробував на Сибірі. Там мав він під рукою багато творів з обсягу історії фільо-

софії та літератури. Він був зовсім неграмотний. Тож навчився читати і писати і взявся до філософічних студій і дійшов остаточно до того, що недавно здав докторський іспит. Видно, що все так не святі горшки ліплять.

Колись і тепер.

(З Волині).

В мене з'явилась думка пригадати дорогим землякам з Волині колишнє послання нашого Архієпископа, бувшого єпископа кременецького нинішнього митрополита всієї православної церкви в Польщі, Діонізія. Ось воно:

Смирений Діонісій,
З Божої ласки Єпископ Кременецький.
До Чеснішого Духовенства!

Обмеженість чоловічого ества є причиною тому, що чоловік за часу свого перебування на землі не інакше може виявити в житті образ Божий і подібність Йому, як в обмежених же формах побу-

МИХ. ВОЗНЯК.

Чужинець про Україну на передодні Хмельниччини.

(Продовження)

Про сам весільний обряд і обичаї, які зберігано в часі весілля, оповів Боплян оце: Весільний обряд починається тим, що обидві сторони закликують молодь, якій молодий і мелода поручають скликувати всіх свояків на весілля. На доказ такого поручення дається кожному вінок із квітів, який він накладає на руку, а також спис осіб, до яких треба йти й запросити їх на передодні весілля; молоді люди йдуть парами, при чім перший, котрий має говорити промови, держить тростяну паличку в руці. Я не буду спинятися на переліченню всіх полумисків і родів мяса, які подаються на обіді, скажу тільки, що молода буває одягнена згідно з їх модою в довгу сукню з темного сукна, яка тягнеться по землі; вона підшита обручами з китолого вуса, від чого роздимається на долі, й облямована широкою шпівшовковою,

напівшерстяною тасьмою; її лице й голова відкриті, волоссе розпущене по плечах і прикрашене вінком із різних квітів відповідно до пори року. В такому строю веде її до церкви батько, брат або інший близький свояк; попереду йдуть музиканти: скрипка, дудка й цимбали. По вінчанню один із близьких свояків бере її за руку й відводить до дому при звуках тоїж музики. Я збуду мовчанкою всі забави, які товаришать весільному бенкетови; в усякім разі вони дуже живі й ні в чім не уступають обичаям інших народів; запримічу тільки, що селян іще більше спонукує до п'янства, до якого вони схильні з природи, та обставина, що з приводу весілля, а так само й хрестин, місцевий дідич дає їм дозвіл на броварство. Це творить свосвідний привилей, бо в таких випадках вони одержують напиток значно дешевше та в більшій кількості, коли в іншому часі всі піддані, обов'язані купувати напитки не інакше як у дідичовій броварні.

„Коли приходить час покласти молоду до сну, свояки молодого уводять її в спальню, роздягають, до гола й розглядають як найстаранніше, навіть в ухах, у волоссю, між пальцями ніг і т. д., чим нема де крові, шпильки або схованого пучка вати, напущеної якоюсь червоною тічкою. Коли знайдеться що небудь подібне, весільна врочистість заламується й наступає великий переполох. Незнайшовши нічого, одягають молоду в гарну нову сорочку з білої паперової тканини, кладуть її в постіль і вводять нишком молодого, потім засувають запону. Тимчасом більшість гостей переходить до тієї самої кімнати разом із музикантами, — муштини танцюють із шклянками, в руках, жінки танцюють і плескають у долоні, поки шлюб не відбудеться вповні. Коли молода показує притім який небудь знак удоволення, тоді всі зібрані скачуть гопки, плескають у долоні й відповідають радісними криками. Своєю молодого стоять увесь час на сторожі довкруги ліжка, прислухують-

ту людського. Нація — то є найкраща і найвдастніша форма того побуту, і от для чого кожний народ шанує своє національне походження, береже, як око своє, свої національні черти і дбає більш усього про свою відрубність та свободу виявлення свого національного духа. Найбільше значіння в життю народів має національна ідея в часі загальної розрухи, коли не можуть втриматися від напору стихій навіть могутні народи і не мають на що опертися. І наш народ повинен в цю трудну годину свого життя опертися на свою самобутність (відрубність). А його св. Церква повинна підтримати своїх дітей. Отже і св. Всеукраїнський Собор, котрий відбувся в 1918 р. у Києві і одержав благословення Святійшого Патріарха Тихона на автономне існування Української Церкви, дозволив пастирям тієї Церкви проповідувати на українській мові, ворушив давати обяснення церковного богослуження і обрядів на тій же мові, також навчання дітей Закона Божого і не заборонив української мови у церковній службі. Вважаючи на те, що тепер час вже перевести в житті постанови Всеукраїнського Собору, а також маючи на увазі велике значіння для нашого народу переведення в житті постанов Собору що до українізації Церкви, — я рахую за свій святий обов'язок звернутися до Чеснійшого Духовенства, котре по обставинам часу знаходиться тепер під моїм керівництвом, з пропозицією — негайно, де можна і хто може, приступити до виконання постанови Собору. Кажіть народови промови на його рідній мові, обяснюйте йому на тій же мові богослуження, св. Письмо, церковні обряди і співайте зрозумілою мовою церковні пісні і молитви, а він, наш добрий народ, зрозуміє добре ваше піклування про нього і в свій час щиро подякує Вам за Вашу пастирську любов і привязаність. Господь хай благословить початок доброго і потрібного діла. — М. Кременець, 6. січня 1921 року. — Кременецький Бого-явленський Монастир.

Дуже гарні слова! Але шкода, що вони не сходяться з вчинками!

Бо що ми бачимо тепер? Наш архіпастир, як видно з його останніх діянь, нарешті таки виявив своє дійсне обличчя. Деж та батьківська щирість, яка повинна бути головною річю всякого духовного провідника народу, особливо провідника темного Українця-селянина, котрий з таким довірем відносився в старі часи до своїх пастирів? Так, дорогі земляки! Мусимо признати з болем серця, що нема в нас пастирів, котрі-б нас захищали, а є тільки слуги, які „видять вовка грядущого й біжать“. Я знаю, що між Вами є ще дехто, що не втратив віри в щирість владика Діонізія. Це нам дуже багато шкодить. Придизімось ще ліпше до нього й пізнаймо, що то за людина, щоб не дати себе ошукати тому проповідникові ідеї жандармської „єдиної неделимой Росії“. Колись владика Діонісій захоплювався Україною. Бо Святійший благословив і автономію й українізацію. Кажуть, що той не козак, хто не думає отаманом стати. Може у глибині серця і наш владика мріяв про київський митрополитий стіл, тим більше, що тоді була ще надія на визволення. Але колесо історії повернуло в інчий бік. Україна знову стала мрією. Хтож і буде таку любити?

тепер він просвіщає наших закарпатських братів; кажуть, що вже заснував там „Союз Русского Народа й видає листки на зразок почаївських). Я чув, ніби то владика вже „заігрує“ і говорить про „братское единение“. Наперед чухайте чуби, дорогі земляки-волиняки, бо ви вже добре знаєте і Антонія і Евлогія, а особливо Віталія, які свою паству лишили на „растерзаніє волкам большевикам“ а самі наживали пятами заграницю і звідти розсилають свої „послання“. Гарно виконують запозити Христа-Спасителя! Але наш владика Діонісій здається всіх перейшов Гарно балакав і вірилось в його щирість. Кращі сини народу стали йому до помочі, молодість покрили монашеськими рясами, щоб працювати на ниві церковній, щоб служити народови, але архіпастир нас покинув, бо ми вже йому не потрібні: на Київ надія пропала, а Варшава його ще любить і охороняє „на всех путях його“. (Я знаю ще одного владика — колись, як матимемо нагоду, познайомимо Вас — Пантелеймон зветься, котрий каже: „грех, грех, грех, непростительний грех моліться по українські; по польські хороше виходіт, а по українські грех“). Так і владика Діонісій, ще три місяці

ся тому, що відбувається, й вичікують кінця, щоб відкрити заслону. Тоді вони приносять молодій чисту сорочку й, найшовши сліди дівочої невинності на тій сорочці, яку здійсмають, наповняють увесь дім криками радості й задоволення, яке висловлює уся рідня. Потім убравши молоду, накривають її голову по обичаю замужніх жінок, що в їх число вона прийнята від того дня; такий убір голови дозволений тільки замужнім жінкам, а дівчата не носять іншого убору крім власного волосся, вважаючи ганьбою для себе накривати голову.

„На другий день відбувається інша вистава, не менше втішна, яка може видатися неправдоподібною для тих, хто не бачив її: просувають паличку в рукави сорочки, вивертають її на виворіт і врочишто обносять по вулицях міста неначе знамя, яке носить почесні знаки битви, для того, щоб усі мешканці були свідками дівочої невинності молодої й мужества її чоловіка; за ним ідуть усі весільні гості з музикантами, співають і танцюють

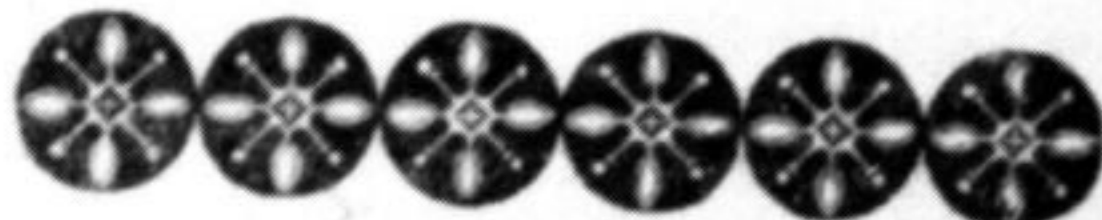
іще з більшим захопленням ніж у переддень, молоді люди ведуть кожний за руку одну з дружок і процесія обходить ціле місто; на шум збігається все населення й відводить їх до дому молодого.

„Одначе колиб не показали почесні знаки, кожний кидає на землю свою шклянку, жінки перестають співати, свято розбите й батьки молодої виставляються на сором і посміховище; весільна врочистість переривається й гості роблять найможливіші спустошення в домі, б'ють горшки, в яких варилося м'ясо, відбивають віночки глиняних чарок, із яких пили, вкладають кінський хомут на шию матері молодої, садовлять її на почеснім місці та співають різні гидкі та скандальні пісні; приневолюють її пити з розбитих кувалів, всяким способом докоряють за те, що вона недостаточно дбала про збереження чести доньки. Нарешті, вичерпавши засіб як найганебнішої лайки, на яку були здатні, всі розходяться до домів засоромлені такою сумною подією, зокрема

своєю молоді, котрі деякий час ховаються в своїх домах, не сміючи з сорому вийти на вулицю. Що торкається молодого, йому лишеньний вибір задержати жінку або ні, але в разі, якби рішився на перше, він має бути готовий переносити всі насмішки та зневаги, на які може виставитися з цієї причини.

„Я повинен додати ще пару слів щодо звичаїв тутешніх жінок; треба віддати їм справедливість, що вони дуже невинні в тверезім стані; але свобода, з якою вони пють горілку й мід, без сумніву зробилаб їх доступнішими, колиб не страх, що виставляться на прилюдний посміх і ганьбу, яка покривас дівчину, котра захотілаб вийти замуж, не зберігши всіх ознак дівочої невинності, як про це оповідалося вище“.

(Кінець буде.)

тому й сам молився по українськи, а тепер каже „грех“.

Так, святий владико. Правду Ви кажете, що добрий наш народ зрозуміє Вас і подякує. Він дуже, дуже гарно зрозумів Вас, Владико. Бо що значать ті масові переходи в штунду й повна байдужність до церкви Божої, яка тепер помічається з боку населення? То є подяка Вам, Владико, за Ваше „підкування“ за душі дітий Ваших. Щоб не сталося в Вами, Владико, це, що з квокою, яка вивела качат, качата пішли на воду, а мати бігає по березі й жалібно квокає, ніби оплакує свою безсилість піти за дітьми. Так

і ваша паства, Владико, вже йде „на воду“, а ви тільки бігаєте з Варшави до Карповець, та вже квокаєте про „веру істиную“ й „єдиную, неделімую“. А я вам кажу: „не тратьте, куме, сили — спускайтеся на дно“, бо ніякі ваші накази „не скують душі живої і слова живого“.

Не думайте, отче, що Царство Небесне приготовано лише для архієрейської мантиї і білих клобуків — найдеться там місце й для постолів, а Господь Бог, я вірю, краще зрозуміє нашу мужицьку мову, як вашу панську. *Гриць Лагідний.*

Сповнена ворожба.

Один англійський полковник оповідає у своїй книжці таку історію:

В той день, коли я прибув до Бомбаю (місто в Індіях, що належить до Англії) увійшов до мого шатра Брамінєць (індійський священник), сів на одну хвилину тихо в однім куті і сказав до мене:

— Кажуть, що ви вмієте по індійськи: чи то правда?

— Та — відповів я — розуміти вже можу, хоч я тільки що почав вчитися.

— Мені подобається ваше лице — продовжав Брамінєць, — тому я поворожу вам дуже радо з руки. Чи знаєте рік і день вашого уродження?

Я сказав йому дату уродження, а він уважно приглядався на моє чоло і мою ліву руку. Потім почав:

— На загал показується довге та щасливе життя, хоч не без болів та турбот. Тепер ще ви не жонаті, але небаром оженитесь. Вам призначено мало дітий, а з тих деякі вмируть перед десятим роком життя. Через ваші руки проходить багато грошей, то однак ви самі не добуде ніколи великих багатств, але також не знаєте нужди. В цьому місті ви пробудете тепер дуже коротко, але по літах ви вернете сюди назад, щоб над нами панувати. Не майте ніякого страху, бо ви під знаком Юпітера, а то значить щасте.

Другого дня прийшов Брамінєць ще раз і предложив мені свою ворожбу на шістьмі, при чому подав мені ще багато подробиць з моєї судби. Найбільш дивувало мене те, що колись я маю бути „рая“ (князь) і володіти над великими просторами.

Двадцятьпять років пізніше я приїхав на припоручення мого уряду знова до

Бомбаю. І ледви що я по прибуттю увійшов до свого шатра, як явився старий Брамінєць та не кажучи ні одного слова сів у куточку на хвилину. А коли переконався, що я сам у шатрі, наблизився і шепнув мені в ухо:

— Чи ви є пан Тайльор, що був тут перед багато роками?

А коли я потакнув, він витягнув звичок старих паперів і спитав чи я собі їх пригадую. Коли він їх перевертав, я зауважив, що на кожній картці були мої початкові букви.

— Чи ви забули — питав старичок — що я вам колись ворожив і предсказав вам, що ви по багатьох роках вернете сюди, щоби над нами панувати. Бачите, що то справдилось. Ви прийшли і то точно по двадцятьпяти роках, як я предсказав.

Його слова годилися з дійсністю, бо я був тут вдруге і то як пануючий краю. Мені впало тепер на гадку як то дивно склалося. Мене мали вислати куди інде, а в останній хвилі казали мені їхати до Бомбаю.

— Ви були також „рая“ і правили через десять років краєм на полудні — говорив далше старий. — Бачите, все це стоїть тут написано — сказав він потрясаючи звичком паперів.

— Не був я цілковитим раєю — відповів я сміючись — тільки управителем краю, як довго „рая“ був дитиною.

— Це все одно — відповів брамінєць. Ви були всемогучі і правили народом все одно що й князь. Кажуть, що ви й не збогатилися, хоч через ваші руки перейшли цілі мішки грошей.

Н. Р. З послів Українського Союму були: В. Стефаник, Сандуляк, Шекерик-Доників, Мох і інші.

Поїзд із делегацією підкотився під київський „дворець“. Делсгати висіли, а їм на привітання грянула команда: „Позір!“ і музика заграла національний гімн. Це Січові Стрільці під командою Е. Коновальця вийшли повитати Галичан у Святих Місті. Ех Стрільці! Яке то було військо. Як вишколене, як убрале! Сталеві шоломи блестіли до сонця, як луска якоїсь казочної потвори. Здавалося, нема такої сили, щоб могла зломити їх.

А з двірця поїхала делегація на призначені квартири. Все було приготоване, все було уладжене. Після короткого спочинку пішли всі на авдієнцію до Директорії.

Другого дня рано — Свято Злуки на Софійській Площі. Хмельницький з гранітної скали дивився на непроглядні маси народу, що зібрались на Площі послухати Великого Слова.

Забрав слово Галичанин Др. Л. Цегельський і відчитав незабутній акт:

Серед молитовної тиші гомонили слова бесідника і ластівками підлітали аж до золочених бань Софійського Собору.

В грудях присутних збиралася повінь радості, гордості і щастя. Завітна мрія предків і сучасників, за яку стільки пролилося крові, сповняється отсе.

Останнє слово яку злуки прогомонило і в слід за ним зі сто тисяч грудий вдарило під синє небо могутнє „Слава“.

Після відчитання акту по українськи, прочитано його по французьки. Це для представників держав, які були на святі.

Почалася церковна відправа. Диякони проголосили на всі чотири сторони світу ще раз злуку всіх українських земель від нині по віки вічні.

Прогомонили промоци, прозвонили співи і попри Директорію та Галицьку делегацію перейшли почесним ходом українські війська. Перші проходили Січові Стрільці, слава і гордість цілої нації. Карно, рівно і гордо продефілювали різні, роди зброї від легкої кінноти до тяжкої артилерії.

Перейшли. Тільки гугупіт кроків гомонів довго довго серед мурів Києва.

Свято Злуки скінчилося.

Проголошення злуки всіх українських земель в Одну Соборну Україну дня 22. січня 1919 р. на Софійській Площі в Києві.

Молода Українська Народна Республіка мала, крім хмарних, і свої ясні соняшні дні. До найсвітліших належить безперечно день проголошення злуки. Він буде по віки блестіти нам як найвище бажання народу і закріпить нас до здійснення його вповні.

Минуло з того часу довгих і тяжких 5 років. Наш народ багато перейшов і перетерпів від чужих і від своїх. А всеж такі хвилі, як

проголошення злуки, не випали з його пам'яті і не випадуть ніколи, і мені, очевидцеві, встає давно минуле як живе перед очима і радує душу серед нинішніх сірих днів.

З Галичини виїхала делегація на свято злуки, зложена з представників уряду і суспільности. З міністрів були в ній: полк. Дм. Вітовський, Осип Бурачинський, Др. Л. Цегельський і Лев Бачинський як заступник президента З. О. У.

Нині воно для нас видається якоюсь світляною казкою. Здається, що се тільки ми переснили в сні!

I. M.

Нова валютна реформа.

Волинськ 10. січня 1924.

Сирота.

Годинник накручений в останнє в році смерті Наполеона.

Князь Валлі — англійський наслідник престолу, — відвідав недавно місто Бірмінгем. Його прийняли з дуже великими карадами. В товаристві бурмістра князь оглянув всі гідні уваги річі. Між інчим був він також в музею годинників. Там показали йому старий, цінний годинник, що

накручується тільки раз на 120 років. Цей цікавий годинник зробив один париський механік в часі великої французької революції і працював над ним десять років. Останній раз накручено його в році смерті Наполеона.

Хто є український громадянин?

В релігіях усіх народів світу прийнятий є погляд, що чим частіше людина роздумує над питаннями свого спасення, тим більше наближується вона до свого бажання.

Ця думка про значінне роздумування має зовсім таку саму вагу і в стремління поневоленої нації до визволення. Зовсім ясно: чим більше одиниць поневоленої нації думає про справу визволення і для нього працює, тим більше ця нація

удосконалюється в своїм змаганню, тим ближче їй до визволення. Чим же більше члени нації турбуються тільки про свою користь і вигоду — тим дальше є вона від своєї визвольної мети.

В цих роздумуваннях над визволенням мусить у нас бути місце також для одної важкої прояви, яка не тільки приносила нам утрату сил але й сором: численне відре-

чування від свого народу, поривання звязків з ним, понехування праці для його добра, а то й отвертий перехід у табор його споконвічних ворогів і нищителів.

Як у природі зріст, життя і плід усякої билли залежить не тільки від стану погоди, але в першій мірі від якості і сили ґрунту, з якого виростає і який своїми соками піддержує биллину навіть у найгіршу посуху і негоду — зовсім так само є і з людиною. Чим сильніший є ґрунт — себто суспільність, серед якої чоловік живе, чим більше вона зорганізована, просвічена, свідомо своєї мети і пройнята духом незалежності і незломного всебічного опору — тим і одиниці, що зпосеред тої суспільності виростають, більше кріпкі, жертвенні і відпорні на таку чи іншу погоду — себто обставини життя нації.

Значить: коли були люди, що в них їх українське національне почуття заломилося — то причини цьому шукати треба не лише в силі і напорі вітру, що повіяв на них із Північного Сходу чи Заходу, але і в слабovitости ґрунту — в недостатці піддержуючих кріпких, здорових, моральних сил українського громадянства.

Якаж є, в чім лежить ця моральна сила громадянства, котра єдина дасть запоруку кращої долі?

Отож перш усього треба, щоби суспільність дійсно стала громадянством — бо то не все одно. Покищо у нас є відчуття потреби такої переміни. Слідно це по тім уживанню слів: „українське громадянство“, „український громадянин“, що в останніх часах загально прийнялося.

Щож значить це слово: „український громадянин“?

Коли ми вимовимо якесь слово, нпр. „книжка“ — то рівночасно повстане в нашій голові образ її, зміст слова „книжка“. На зміст той

складаються: Якась кількість карток паперу, зложених зі собою і зшитих, прямокутна форма, обгортка та інше (ілюстрації, числа сторінок, позолота). Це є складові частини (елементи) слова „книжка“.

Якийже образ повстає в нашій голові при вислові „український громадянин“? Які складові елементи змісту тих слів?

Почнемо з першого слова, „український“.

Український — значить: свідомий нерозривного зв'язку, спільності в минулому, теперішності і будучині з українською нацією;

щоденно діяльний по лінії тої свідомості: тільки українська бесіда, тільки український sklep, робітник, ремісник, учитель; обми-
нання

Не вистарчить уродитись з батьків українського походження — треба свідомо, активно бути Українцем.

(Далі буде.)

Огляд світових подій.

В Москві

відбулася від 16. до 20, січня нарада комуністичної партії. Як в інших державах прислухується весь світ до нарад парламенту, так в Росії головною подією є не Зїзд Рад, але саме нарада комуністичної партії. На останній зїзд чекали всі ще з більшим зацікавленням, як колинебудь ізза незгоди, які виринули в лоні партії. Можна було сподіватися навіть розламу в партії, що булоб мало не обчислимі наслідки для будучини совітів. Та тим разом противники ніби погодилися.

90% комуністів заявилося за політикою Центрального Комітету і опозиція з Троцьким на чолі мусіла замовкнути. Але, щоби заткати рота опозиції, яка твердить, що дотеперішня політика створила багато нових панів. Уряд повів новий терор на населення Москви і провінціанальних міст. В Москві арештовано кілька тисяч людей, головно купців. Арештовано їх за це, що занадто збогатилися. І будь тут мудрий. Насамперед позваляють багатіти, а потім за це бють.

В Польщі

люди також багатіють, але не всі. Загал зачинає пухнути з голоду і холоду а Вітос пророкує, що весна принесе нам дальшу нужду села, а можливо, що і цілковиту катастрофу. Люди кажуть що вальоризація, яку тепер переводять то дуже велике ризико. Вона може довести до направи скарбу і паньєтва, або до революції голодних і обдертих мас. Запальне вражіння таке, що можливіше то друге.

Через тяжке внутрішнє положення Польщі ніхто вже не хоче помагати. Заграниця, як каже той сам Вітос називає Польщу Альжиром, то так само, якби хлопови сказав, що він розбійник. Одним словом біда. А тимчасом європейські держави зніохуються одна з другою, перехапують собі союзників, заключають між собою союзи, договори і т. д.

Югославія

нещадійно для цілого світа заключила союз з Італією. До того часу ті обі держави сварилися між собою за портове місто Реску. Та сварка була на руку Франції, бо вона Італію не дуже то любить за те, що Італія іде рука в руку з Англією. І Франція через те підпирала Югославію, навіть позичила їй гроший. Аж тут нещадійно Югославія і Італія погодилися, а навіть як говорять, заключили між собою вій-

ськовий союз. З того дуже невдоволенна Франція, а знова Англія зтирає руки з радости. От, як ми вже писали французський франк впав нище італійських лірів. Як до Риму прийшла о тім відомість, то Італійці на вулицях міста збиралися і підскакували з радости. Такто в політиці. Ніби всі союзники, а сваруться між собою негірше ворогів.

Америка

устроїла великі маневри воєнної фльоти. Бере участь в маневрах понад 70 кораблів. Американські

газети пишуть, що маневри відбуваються на те, щоби випробувати справність фльоти на випадок війни.

Кінець повстання в Мексику.

Мексиканський уряд оголосив, що його війська на голову побили повстанців і таким чином повстання треба вважати закінченим.

ХРОНІКА

Села Воскресінці, пов. Коломия.

(Продовження.)

Зовсім незалежно утворився у селі і свій хор. Був він вже перед війною але також і перед війною розлетівся. Дірігентом його був теперішній проф. гімназ. (місцевий зн. родом зі села Воскр.) Іван Гуцуляк. Аж по війні завдяки енергічному ученикови третьої класи гімназ. повстав знов у нас хор. До діла брався молодий дірігент зі запалом молодечого духа і витревало йшов до ціли. З першу в 1921 р. хор складався з двох дитячих голосів (на 2 голоси), в числі 10 дітей. Розуміється проби йшли дужетяжко. Треба взяти під розвагу „невироблених“ співаків, і ще не досвідченого у веденню хору дірігента. Хор приготавлювався до виступу в церкві на Великдень. По осягненню своєї ціли, зачав мол. дірігент організувати хор, що мавби вже 4 голоси, зн. вже і мужеські, та приготавлюватися до святочного концерту. То йому удалося. Зорганізував хор в числі 20 співаків і в серпні 1921 р. відбувся святочний концерт в честь Шевченка. По промові, яку виголосила учителька Е. Романенчуківна (родом зі села. В селі тепер не вчить, але десь під Варшавою), відспівав хор пісню „Гей гук мати гук“ а потім „Ой три шляхи“ і „Де Дніпро наш“. Пісні вийшли досить добре.

Публика була дуже зворушена, що їхні діти, брати, сестри усі майже ще діти зуміли заспівати „так, як у місті“, на 4 голоси. Такого виступу своїх сил, наше село ще не мало. Це був перший. Не диво отже, що дірігентови усі віншували і дякували за його ширю і ревну працю. Третій виступ хору був на Різдво 1922, коли хор відспівав в церкві цілу Службу Божу (на 4 голоси) Відтак на Богоявлення та Стрітення, а в кінці на храм, на Великдень. По виступі на Великдень прийшло до непорозуміння між дірігентом а хором. Але помимо того хор виступав на святочнім концерті в честь Т. Шевченка 1922 р. Сей концерт заповідався гарно. В липні 1922 відбувався на подвір'ю під стайнею у місцевого пароха Йос. Смеречинського. (В stodолі Старіство не дозволило). Підчас

пісні „Як умру... як реве ревучий“ почала ревіти корова. Публику огорнуло сильне обурення „що свято Т. Шевченка треба святкувати під стайнею“! На закінчення упав дощ і несподіювано, щоб таке торжество як концерт Шевченка відбувався під стайнею, (про це свого часу була згадка в „Молодій Громаді“).

А все це завдяки комісареві Пйоншекови, який не дозволив давати в stodoli „ze wzgledu na niebezpieczeństwo ognia“. Цей концерт повторено ще раз у госп. Микетюка Ів. По концерті відіграв місцевий драм. Кружок драму „Невольник“. Той сам концерт з „Невольником“ відіграли ще й у селі Солові (за Вербіжем). По концерті хор перестав існувати, аж в 1923 р. на храм на Великдень відспівав Службу Божу, і на то приготувався лиш у Страшний Тиждень. Виступ був удатний, та досі останній. Хор перестав існувати зі звісних причин. Вини не мож приписати ані діригентови ані співакам. Але маємо надію, що наш хор у Воскресіннях під управою діригента К. буде першим на селах в Галичині, і получившись з „драм. Кружком“ буде давати концерти і вистави на провінції. Лише треба працювати, з початку над малими хлопцями і дівчатами і їх в молодім віці вчити працювати для свого народу.

Пласт.

У вересні 1922 р. Зорганізував Е. П. „Пластову Четву“, хлопців та дівчат. Річ здавалось на перший погляд легка, та вкортці показала дуже трудна, з огляду на всякі перешкоди. Діти цікавились Пластом і вписувались. (Допись в „Українським Пласті“ в Станиславові ч. 1—3). І гарно розвивався Пласт під проводом Е. П. а потім (по відїзді на студії) під проводом К. На Богоявлені Пластуни асистували в поході на водосвятіє. Цим зробили дуже велике вражіння. Люди дивилися на цю „дивовижу“, не розуміючи зпершу, що це таке. Потім в Велику Пятницю і Суботу, аж до 4 год. рано в Нед. на Воскресінні держали Пластуни почетну сторожу коло Божого Гробу через 2 дні і 2 ночі без перерви. Варта було бачити з яким запалом і гордістю стояли вони по два через цілу годину „позір“. Лучилось три случаи, що зімлів малий герой на службі коло Божого Гробу. Радість для них була не до описання, коли вони „в капелюхах“ в церкві стояли, а на них зависно дивилися ровесники не-Пластуни. Взагалі це був празник, якого ще в селі не було. Хор співав Службу Божу, Пластуни і Січовики держали почетну сторожу. По цім виступі Пластунів, зрікся їх проводу тодішній їх четар К.

в присутности опікуна Е. П. довівши Пласт до розцвіту, а четарем зівстав уч. гім. Ф. Р. Від тоді почав Пласт підупадати, словом, був нездібний до ведення Пласту. Пласт перебрав назад його-ж опікун Е. П. Треба згадати, що на фестинах, (котрі відбулися в селі в серпні), Пластуни вправляли січові вправи і будували вежі. Дуже гарно вдався впоряд. Попросту

серце раділо на вид чети в поході.. Хлопці йшли грудь об грудь, — а з їхніх уст лунав „Пластовий Гимн“, „Цвіт України і краса, скобів орлиний ми рід“. Видно було що це не пусті звуки, але слова пливуть з їхніх сердець зі самої глибини душі. Тепер Пластуни приготуваються до „Пластового концерту“ і вистави на його закінчення.
(Док. буде.)

З Йорданського Свята у Львові.

НОВИНКИ

Календар. — Січень 1924.

25. П'ятниця (12) Татіяни муч. Правосл. Татіяни муч. ● Схід 7:04. Захід 4:5.
26. Субота (3) Єрмила муч. Правосл. Єрмила муч. — Схід 7:03. Захід 4:07.
27. Неділя (14) Нед. по Просв. Правосл. Нед. по Просв. — Схід 7:02. Захід 4:09.

Народні приповідки.

Дми не дми — не до Різдва йде, а до Великодня.
Сильного руку Бог один судить

Що сталося в січні.

26. 1915. † Михайло Павлик, письменник.
26. 1769. Кримгерай вивіз з України послідній ясир (40 тисяч народу).

Пригадки для Виділів Читальні „Просвіти“ на січень.

Зробити звіт з діяльності читальні за минулий рік і вислати його філії та матірному Товариству. Відбути Загальні Збори читальні та вибрати новий енергійний виділ. Вислати заколядовані гроші на Рідну Школу. Запромуерувати часописи.

— 0 —

Комунікат з засідання Комітету будови українського театру. Дня

12. ц. м. відбулося засідання Комітету будови українського театру. Принято до відома звідомлення що до ужиткорання гроша, а також з адміністрації площі. Надто ухвалено скликати на день 2. лютого ц. р. о годині 10. рано анкету з громадян так львівських як і провінціоанальних. На анкеті буде реферат з цілої дотеперішної діяльності Комітету і намічені дальні лінії праці. Анкети і голоси на ній будуть мати дорадче значіння для Комітету будови.

Полагоджено ще деякі формальні справи.

У Львові, дня 17. січня 1924.

За Комітет:

Галуцинський   Др. В. Савчак
заст. голови.   секретар.

Вїзд до Сполучених Держав п'ви. Америк з Польщі здержаний.
Експозитура еміграційного уряду у Львові подає до відома, що вїзд емігрантів з Польщі до Сполучених Держав є до кінця червня 1924 р. неможливий. Американський конзуль не дає тепер пашпортних віз тому, що число емігрантів з Польщі, яке устійнено на рік 1923-24. (около 31 тисяч), вже вичерпалося.

Перегляд річника 1903. З Варшави доносять, що перегляд річника 1903 відбудеться вже в марті ц. р. 1924, яких вчислено до резерви, буде видаватися вже тепер поборові книжочки, а в маю ц. р. будуть вони покликані до служби. Всякі відрочення, видані в біжучому році, як

До наших передплатників!

З огляду на нову підвижку друку і то аж 90%, ми змушені знова підвищити з нинішнім днем ціну поодинокого примірника „Нового Часу“ на 200.000 мп., а місячну передплату на 1,600.000 мп.

Рівночасно повідомляємо Всіх П. Т. Передплатників, що між нами такий розрахунок: хто прислав гроші до 29. грудня, тому порахували ми за одно число „Нового Часу“ по 70.000. Хто прислав гроші в часі від 30. грудня до 9. січня по 100.000 мп. — Хто в часі від 10—17. січня по 150.000. Хто в часі від 18—27. січня по 200.000 за одно число.

Після цього хай кожний передплатник обрахує собі кілька має заплачено і рахуючи що на місяць виходить 8 чисел звичайного об'єму — хай доплатить протягом цього тижня так, щоби передплата була вирівнана по конець лютого с. р.

Мусимо ствердити, що деякі передплатники ще й тепер присилають н. пр. по 1,000.000 мп. з зазначенням „передплата на 2 місяці“ підчає коли після нинішньої ціни не вистарчас це навіть на один місяць, Передплатники мусять брати під увагу кожодчасну підвижку часопису і або коли назначена передплата то сейчас висилати її або коли опізняються то потім доплачувати. Так а не інакше мусить бути. Хиба зрозуміють самі передплатники, що часопис залежить від них. І так як вони його будуть оплачувати такий буде виходити.

Тож просимо сейчас повирівнувати належитости та приєднувати нових передплатників, щоби „Новий Час“ міг бути дійсним приятелем у всіх справах і в кождім часі.

До цього числа долучусмо поштові перекази на висилку грошей — хто одначе має заплачену передплату як належить то хай задержить собі переказ на пізніше.

Чеками (коли у кого ще є) просимо грошей не висилати бо до нас доходять дуже пізно і через те багато тратимо.

Хто не вирівнає в час належитости і кому вийде передплата, то будемо змушені висилку „Нового Часу“ здержати.

Адміністрація „Нового Часу“.

студентам, так і тим, що удержують родини, є важні тільки до часу перегляду річника 1933, цебто до марта ц. р. Уроджені в роках 1904, 1905 і 1906, які бажають виїхати за кордон, повинні звертатися по дозвіл до військових команд, однак дозволи на виїзд видається тим річникам тільки у виїмкових випадках, а в ніякому разі на довший побут. Річникам нижче 1903 р. дають такі дозволи відносні П. К. У.

Фальшиві банкноти. Польська краєва позичкова каса (Р. К. К. Р.) повідомляє, що появились фальшиві півмільйонні банкноти з датою 30. серпня 1923 р.

Книгарський множник піданцено 15. ц. м. до 1,200.000 Мк.

Еп. Хомишин кардиналом? „Укр. Голос“ містить під повищим заголовком таку вістку: Ще перед двома місяцями один з вищих польських урядовців привіз до Перемишля вістку, що еп. Хомишин стане кардиналом. В оганній хвилі довідуємось, що ця вістка є близькою здійснення, та що еп. Хомишин вже вкоротці стане кардиналом і буде покликаний до Риму.

Тютюновий швіндель. Чого то не роблять люди, щоб як-небудь оминуть існуючі приписи. От приміром дня 17. січ-

ня ц. р. придержала поліція на головнім двірці у Львові 390 кг тютюну в пакунок, що дуже був подібний до звою сукна. Пакунок той надав у Варшаві і відправ у Львові один і той сам чоловік А. Сегаль.

Пожежа. В дворі гр. Адама Менціньского в Дуклі коло Коросна, в ночі з четверга на п'ятницю т. є з 11. на 12. січня ц. р згоріли всі господарські забудовання разом з зерном і пашею. Шкода вносить великі мільярди.

фльор. 1,750.000, рублі 2,800.000 копійки за рубель 1,300.000.

Збіжова біржа.

Львів, 16. I. 1924.

Кр. пшен. з 1923, р. — 37,300.000. Жито з 1923, р. — 26,200.000. — Броварняний ячмінь з 1923 — 24,000.000. — Овес з 1923, р. 22, — 23,000.000. Горох пільний 00,000 — 0,000.000. Горох Вікторія 00,000.000 мп. Пшенична мука 40% „О“ 85,000.000, 55% „1“ 67,000.000, 70% „4“ 52,000.000. Житня мука 60% 64,000.000, 70% 57,000.000. гречана каша 0,000 — 0,000.000. — Ціни розуміється за 100 kg. без споживного податку. Місце, стація заладовання.

Ринок.

Хліб 1 кг. 570.000, м'ясо волове 3,400.000, свиняче 4,000.000, теляче 2,600.000, солонина 000.000 — 4,500.000, сало 0,000.000, смалець 5,200.000, масло десерове 7,000.000, масло кухонне 6,000.000, сир 1,500.000, яйця 1 шт. 220.000, сметана 1 літра 1,300.000, молоко 450.000, 1 кг. меду 3, 00.000.

Біржевий перегляд.

Грошева біржа.

приватні обороти.

Львів, 17. I. 1924.

Амер. дол. 10,000 — 10,500.000, одинки і двійки на рівні з іншими ам. дол., канад. дол. 9,800.000 — 10,000.000, Кч 290.000, фран. фр. 425.000, франки швайц. 1,725.000, фунт штерл. 42,000.00 — 43,000.000. Фр. бельг. 440 — 00.000. Ліри 440 — 445.000. Леї 42.000. Австр. кор. 135.

Золото: 20 кор. 42,000 — 43,000.000, 20 фр. 41,500.000, 10 рублів 57,500.000.

Срібло: кор. 700.000, 5 кор. 3,500.000,

СПІШІТЬСЯ! бо вже на вичерпанню Великий календар „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“ на 1924-ий рік

і підручний календарик „САМОХОТНИК“.

Ціна календаря 3,000.000 мп., „САМОХОТНИКА“ 480.000 мп.

СПІШІТЬСЯ, БО БУДЕ ЗАПІЗНО!

CANADIAN PACIFIC

TRAINS
ЗАЛІЗНИЦІ

HOTELS
ГОТЕЛІ

STEAMERS
КОРАБЛІ

До Канади. С. Р. Р. До Америки.

ЛЬВІВ, Городецька 93. ТЕРНОПІЛЬ, Тарновського 3.

Найбільше перевозове підприємство на світі.
Великі морські кораблі! Власні залізниці в цілій Канаді!

Наколи задумсте виїхати до **КАНАДИ** чи то тепер, чи аж на весну, то застановіться добре, а ми певні, що виберете лише нашу С. Р. Р. агенцію.

Найблищі наші транспорти до Канади відходять з нашого бюро у Львові, вул. Городецька 93. і Тернополи, вул. Тарнавського 3. в слідуєчих днях:

Перший дня 29. січня 1924. вечером до корабля „Montclare“.
Другий дня 19. лютого 1924. вечером до корабля „Melita“.

Коли не маєте за що купити собі шифкарти самі а маєте крвних або знайомих в Канаді, то подайте нам їх адресу, а ми до них напишемо, щоби вони Вам прислали з Канади шифкарту і аффідавіт.

Позір! Мущини — емігранти до Канади!

Корабельне Товариство С. Р. Р. одержало від канадійського уряду звідомлення, що в січні, лютім і марті будуть могли виїхати до **Канади**

без аффідавіту лишень мущини,

письменні і здорові з пашпортами зі Староства як рільники, а іменно:

1) в січні і лютім, если зможуть купити собі шифкарту зі Львова до Вінніпегу, а крім того будуть мати 300 (триста) долярів на показ.

2) в марті если зможуть купити собі шифкарту зі Львова до Вінніпегу, а крім того будуть мати лише 25 (двайцятьпять) дол. на показ.

Жінки, дівчата і цілі родини мусять на дальше мати приписаний аффідавіт.

Уважайте добре на нашу адресу і напишіть до нас сейчас.

Тернопіль,
Тарновського 3.

Кенедіян
Песіфік Рейлвей

ЛЬВІВ,
Городецька 93.